

PM 2013:36 RVI (Dnr 001-76/2013)

Ändringar i miljöbalken med anledning av nya EU-regler om bekämpningsmedel

Remiss från Miljödepartementet

Remisstid den 6 mars 2013

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Som svar på remissen ”Ändringar i miljöbalken med anledning av nya EU-regler om bekämpningsmedel” hänvisas till vad som anförs i stadens promemoria.
2. Beslutet i ärendet justeras omedelbart.

Föredragande borgarrådet Per Ankersjö anför följande.

Ärendet

Miljödepartementet har upprättat och remitterat en promemoria med förslag till ändringar i miljöbalken med anledning av nya EU-regler om bekämpningsmedel. I promemorian föreslås de ändringar som behöver göras i miljöbalken med anledning av att en EU-förordning om biocidprodukter börjar gälla den 1 september 2013. Den nya EU-förordningen om biocidprodukter ersätter ett direktiv om utsläppande på marknaden av biocidprodukter som bl.a. genomförs genom bestämmelser i 14 kap. miljöbalken. Eftersom den nya EU-förordningen om biocidprodukter gäller direkt i Sverige måste bestämmelserna i miljöbalken justeras så att de inte medför dubbelreglering av sådant som regleras i EU-förordningen eller strider mot den.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och miljöförvaltningen.

På grund av den korta remisstiden avges ett gemensamt yttrande från stadsledningskontoret och miljöförvaltningen.

Stadsledningskontoret och miljöförvaltningen anser att det är bra att tydliggöra att bestämmelserna rörande kemikalier och bekämpningsmedel har sin huvudsakliga reglering i EU-förordningar. Det är vidare positivt med harmoniserade och tydliga definitioner samt att biocidförordningen har ett starkare konsumentskydd än Reach-förordningen när det gäller konsumenters möjlighet att få information om innehållet av ämnen i produkter.

Mina synpunkter

Bekämpningsmedel delas in i växtskyddsmedel och biocider, varav växtskyddsmedel huvudsakligen används inom jordbruks- och trädgårdsnäringen medan biocider an-

vänds i allt från båtbottnfärger och insektsmedel till kläder. Biocidprodukter har tidigare reglerats i Europaparlamentets och rådets direktiv 1998/8/EG, men ersattes i maj 2012 av Europaparlamentets och rådets förordning nr 528/2012. Eftersom förordningen börjar gälla direkt i medlemsstaterna har Miljödepartementet skickat ut en promemoria på remiss för att justera miljöbalkens bestämmelser så att det inte uppstår en dubbelreglering.

Huvuddragen i den nu gällande biocidförordningen är oförändrade jämfört med reglerna i det tidigare biociddirektivet. Förordningen kommer därmed inte att påverka stadens arbete i någon större utsträckning. En positiv utveckling i och med de nya reglerna är emellertid att förutsättningen för att släppa ut en biocidprodukt på marknaden förändras. Vid tillverkning inom EU måste biocidprodukterna som används enbart innehålla godkända verksamma ämnen (ett verksamt ämne kan vara ett kemiskt ämne eller en mikroorganism), hitintills har det inte funnits en motsvarande regel för importerade varor. Reglerna om behandlade varor i den nya förordningen innebär dock att samma krav kommer att gälla för importerade varor som för varor tillverkade inom EU.

Biocidförordningen har även ett starkare konsumentskydd än Reach-förordningen (som ersatte stora delar av de kemikalierregler som gällde före den 1 juni 2007 i EU och i Sverige) då biocidförordningen har kommit längre när det gäller krav på märkning. Detta innebär att konsumenters möjlighet att få information om vilka ämnen en produkt innehåller ökar.

Miljödepartementet bör även uppmärksamma de sakfel som kontoren påpekar och som finns bifogade i bilaga 2.

I övrigt hänvisar jag till stadsledningskontorets och miljöförvaltningens gemensamma yttrande.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Som svar på remissen ”Ändringar i miljöbalken med anledning av nya EU-regler om bekämpningsmedel” hänvisas till vad som anförs i stadens promemoria.
2. Beslutet i ärendet justeras omedelbart.

Stockholm den 21 februari 2013

PER ANKERSJÖ

Bilagor

1. Remissen ”Ändringar i miljöbalken med anledning av nya EU-regler om bekämpningsmedel”
2. Stadsledningskontorets och miljöförvaltningens förslag till ändringar

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Det antecknades till förteckningen att Miljöpartiet avstår från att delta i beslutet.

Kommunstyrelsen

Det antecknades till protokollet att Miljöpartiet avstår från att delta i beslutet.

ÄRENDET

Miljödepartementet har upprättat och remitterat en promemoria med förslag till ändringar i miljöbalken med anledning av nya EU-regler om bekämpningsmedel. I promemorian föreslås de ändringar som behöver göras i miljöbalken med anledning av att en EU-förordning om biocidprodukter börjar gälla den 1 september 2013. Den nya EU-förordningen om biocidprodukter ersätter ett direktiv om utsläppande på marknaden av biocidprodukter som bl.a. genomförs genom bestämmelser i 14 kap. miljöbalken. Eftersom den nya EU-förordningen om biocidprodukter gäller direkt i Sverige måste bestämmelserna i miljöbalken justeras så att de inte medför dubbelreglering av sådant som regleras i EU-förordningen eller strider mot den. Vidare måste det införas straffbestämmelser för brott mot EU-förordningen.

Promemorian innehåller även förslag till ändringar av vissa bestämmelser i miljöbalken med anledning av att en EU-förordning om växtskyddsmedel har börjat tillämpas. Straffbestämmelser för överträdelse av skyldigheter i denna EU-förordning samt vissa andra ändringar infördes i balken i maj 2012. I fråga om vissa för bekämpningsmedel gemensamma bestämmelser i 14 kap. miljöbalken har dock regeringen ansett det lämpligt att avvakta ikraftträdandet av den nya EU-förordningen om biocidprodukter. Bl.a. behöver definitionen av bekämpningsmedel anpassas till såväl EU-förordningen om växtskyddsmedel som EU-förordningen om biocidprodukter.

Promemorian innehåller vidare förslag till nya bemyndiganden till regeringen. De nya bemyndigandena ger regeringen rätt att meddela föreskrifter om kontroll av utrustning som används för spridning av växtskyddsmedel samt om avgifter för utbildning som krävs enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 14 kap. miljöbalken. Bemyndigandena föreslås införas i 14 kap. respektive 27 kap. miljöbalken.

Ikraftträdandet av EU-förordningarna om växtskyddsmedel och biocidprodukter innebär att ändringar behöver göras i de svenska förordningarna om växtskyddsmedel och biocidprodukter. Miljödepartementet avser att återkomma med förslag till sådana ändringar.

De nu föreslagna lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 september 2013.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och miljöförvaltningen.

På grund av den korta remisstiden avges ett gemensamt yttrande från stadsledningskontoret och miljöförvaltningen.

Stadsledningskontoret och miljöförvaltningen

Stadsledningskontorets och miljöförvaltningens gemensamma tjänsteutlåtande daterat den 1 februari 2013 har i huvudsak följande lydelse.

Kontoren är som utgångspunkt positiva till Miljödepartementets förslag. Det är bra att det i inledningen till 14 kap miljöbalken tydliggörs att bestämmelserna rörande kemikalier och bekämpningsmedel har sin huvudsakliga reglering i EU-förordningar. Det är vidare bra med harmoniserade och tydliga definitioner. Kontoren bedömer att de definitioner i förslaget som skiljer sig från definitionerna i EU-förordningarna alla är motiverade.

I förslaget till ny 14 kap 11 § andra stycket (nuvarande 9 § andra stycket) miljöbalken anges att föreskrifter enligt första stycket 2 b inte får innebära att undantag medges i fråga om spridning i ett område som har betydelse för friluftslivet, naturvården, den lokala befolkningens trivsel eller något annat kommunalt intresse, om kommunen motsätter sig spridningen. I den nu gällande bestämmelsen anges att innan frågan avgörs, ska kommunen ges tillfälle att yttra sig. Kontoren motsätter sig att denna skrivning utgår ur bestämmelsen. För tydlighets skull bör det framgå att berörd kommun alltid ska beredas tillfälle att yttra sig.

Kontoren önskar även uppmärksamma departementet på att det insmugit sig felaktigheter när det gäller 27 kap 1 § miljöbalken (s 13 och 14 i promemorian). I redogörelsen för nuvarande 27 kap 1 § saknas sista meningen i första stycket, d.v.s. ”Kommunfullmäktige får meddela föreskrifter som sådana avgifter när det gäller kommunal myndighets verksamhet”. Vidare anges i andra stycket felaktigt att kommunfullmäktige – och inte regeringen, såsom det rätteligen ska vara – får meddela föreskrifter om att en myndighet får bestämma att dess beslut om påförande av avgift enligt balken eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av balken ska gälla omedelbart även om beslutet överklagas. Förslaget till ny 27 kap 1 § måste således rättas så att kommunerna inte går miste om sin möjlighet att utfärda föreskrifter om avgifter för sin tillsyn och prövning enligt miljöbalken. Det har även insmugit sig andra felaktigheter i lagförslaget, se bilaga 1 till detta yttrande.

När det gäller övriga lagförslag har kontoren inga synpunkter utöver de felaktigheter som nämnts ovan. De föreslagna straffbestämmelserna synes vara ändamålsenliga. Det är positivt att brott mot art 58.3 eller 69.2 biocidförordningen kriminaliseras enligt rubriceringen bristfällig miljöinformation i 29 kap 9 § miljöbalken. Det handlar om brott mot märkningsbestämmelserna i biocidförordningen, vilka är mycket viktiga för konsumentskyddet. EU:s biocidförordning ställer relativt långtgående krav när det gäller märkning av varor som är behandlade med biocidprodukter. I art 58.3 räknas det upp vilken information som ska framgå av etiketten. Kraven gäller vid utsläppande på marknaden av en behandlad vara som innehåller en biocidprodukt och tillverkaren av varan gör påståenden om varans biocidegenskaper eller om villkoren i ett godkännande kräver det. Det finns även märkningsbestämmelser i art 69, innebärande bl.a. krav på märkning avseende hur produkten ska användas, frekvens, dosering, biverkningar, etc.

Kontoren konstaterar att biocidförordningen har ett starkare konsumentskydd än Reachförordningen när det gäller konsumenters möjlighet att få information om innehållet av ämnen i produkter. Av art 33 i Reachförordningen framgår att en konsument har rätt att inom 45 dagar få information om en produkt innehåller ämnen som finns med på kandidatlistan. I biocidförordningen har lagstiftaren kommit betydligt längre i och med kraven på märkning. Möjligen kan det ifrågasättas varför märkningskraven av biocidbehandlade varor enligt art 58.3 enbart ska kopplas till påståendet om att varan har biocideffekt. Ur konsumentens synvinkel torde det vara lika relevant att känna till en varas innehåll av biocidprodukter oavsett ett påstående om biocideffekt. Om det är möjligt att i nationell lagstiftning utöka märkningskraven till att gälla även sådana fall, anser kontoren att departementet bör utreda en sådan utvidgning.

Sammanfattningsvis konstaterar kontoren även att ett flertal av de föreslagna ändringarna i miljöbalken kommer att beröra miljö- och hälsoskyddsmyndigheten i dess egenskap av tillsynsmyndighet. Förslaget bedöms inte påverka arbetsbelastningen i tillsynsarbetet i någon nämnvärd omfattning för miljöförvaltningen utan förväntas klara de föreslagna uppgifterna inom ram. Kontoren bedömer att förslagen inte kommer att medföra några negativa konsekvenser i det avseendet, tvärtom bedöms förslaget medföra vissa förenklingar i och med att regelverket i vissa avseenden blir tydligare.